

i *Envezin(o)* en molts docs., entre ells el mateix de 1163, on hem trobat el *Belvicin* de la Pobleta. En *Bellvei* reconeixem, doncs, una base VILLA BELLI VICINI o PAGUS BELLI VICINI, en genitiu: car la contracció dels genitius en *-ī < -iī* era d'ús general i normal en el llatí parlat (*Top. Hesp.* I, 374-376). Damunt d'*Enviny*, 4 k., hi ha el llogaret de *Castellviny*, al peu del *Penyal de Castellviny*, on hi hagué el fort que li donà el nom (CASTELLUM VICINIĪ).

I veiem que en aquesta forma contracta VICINI, el mot tingué gran descabdellament toponímic. Car també apareix així en combinació amb BONUS i amb MALUS. *Bonvei* pda. te. St. Benet de Bages (*IGC*), 362. *Malvei* mas del te. Parròquia de Ripoll (XIII, 145). Un llogaret *Malvei* existí a l'alt Urgellet 13 k. a l'E. d'*Enviny* i a 25 de la Pobleta de *Bellvei*: entre les afrontacions de Biscarbó: «lo loch de *Malvehi* és despoblada», «al capagual del molí de *Malvehi*» (a. 1518, *Spill de Castellbó*, f° 20v).

I en el mateix Penedès que *Bellvei* hi havia hagut, un *Malvei*. És més: sembla que es tracta del mateix lloc, o en tot cas molt pròxim. Car en un doc. de 1076 (coetani de la dada més antiga de *Bellvei*), llegim: «kastrum Sancti Martini, in loco iam dicto *Malovecino*, et in alio loco, in termine de *Fonte Rubia*, pariclada una de terra que emi de Domenico de *Belveci*» (MiretSs., *TemplH*, p. 37); en efecte: es tracta de Font-rubí i de Sant Martí Sarroca, també en el Penedès. En un doc. de 1081 (llegit a l'Arx. de Solsona): «ecclesia Sci. Valentini qui est prope *Mal Vicino*», i tot seguit s'hi esmenten *Lavit* (que hem vist en el doc. de *Bellvei* de 1322), i el *Papiolet*, que és ben prop de *Bellvei*, a 6 k.; i St. Martí n'és a uns 15, però es tracta del terme del castell de St. Martí, i és sabut que el dels «castells termenats» s'estenia bastant lluny. En fi, *Malvei* surt també l'a. 1142 en un doc. de la mateixa obra de MiretS. (crec que es tracta també del B. Penedès o de la zona de Poblet car hi ha l'arabisme *eixarquí* 'oriental').

És doncs segur, almenys, que aquest *Malvezi* era a la mateixa comarca que el *Belvezi* > *Bellvei*, probablement molt a prop; i del text de 1076, on figura *Domenico de Belveci* junt amb el «loco iam dicto *Malovecino*», es dedueix palesament que *Belveci* i *Malovecino* eren adjacents, potser el mateix lloc. MALI VICINI era de mal averany: és, doncs, ben possible un MALI VICINI originari es vagi canviar en BELLO VICINI per evitar el mal auguri. Fins sembla confirmar-ho el detall que, en aquest document, *Bel-* designa la persona i *Mal-* el lloc: serien doncs potser tot u, i serien els cavallers els que pendrien la iniciativa de canvi.

De tota manera el nom pejoratiu no queda limitat a aquests indrets. *Malavecina*, vall escarpadíssima, tota ella trecacolls i estimballs gegantescos a l'alta Vall de Boí (veg. *Top. V. Boí*, II, 4), i *Font de Malaveina* damunt de Sòller, en els grans pendents que cauen sobre la mar, part damunt d'Alconàsser (vol. I, 195). En aquests sembla tractar-se del més arcaic VICINIA: potser la *ŋ* alterada per basquisme allà, per

mossarabisme aquí, i per etimologia popular, a l'Empordà te. de Garriguella, on hi ha *Malaveina*, cim de muntanya, considerable, car és un vèrtex de triangulació.

I aquests noms es repeteixen encara en el domini occità (no sols el que ja hem vist en el Bearn): *Beuvesin* dues poblacions en els depts. Gard i Drôme: afrancesats *Beauvoisin*, però Mistral (*TdF*) els dona en la forma autòctona, que ja és *Bello Vicino* en baix llatí i *Belvezin* en oc. antic. *Belvezin* és un mas del te. de St. Saturnin, en el Cantal (Amé, *Di. Top. Cantal*). I a l'Aude hi ha tres *Malvezi*: *lieu-dit* a. 1768, i poc després li canvien el nom (també aquí obrava l'eufemisme) en «*Mairà ou Malvezi*» (te. *Coursan*); *Malbezi* mas te. Pecharic; i *Malvézi* muntanya te. Quirbajou. (Sabarthès, *Di. Top. Aude*); en fi altres pobles *Mauvezins* en els departaments Gers, Landes, H. Gar., Lot-et-G. i dos a l'Arieja.

Acabarem citant (només per memòria) temptatives etimològiques que s'havien fet erradament. Montoliu intentava explicar *Bellvei* i *Bellvei* com a variants de *Bellver* BELLUM VIDERE (*BDC* II, 72): potser l'hi ajudava l'error de Z. Rocafort en atribuir a *Bellvei* la menció *Belveder* de 1099, que era de *Bellver*, car ell ja havia de veure que -IDERE no podia donar fonèticament -ei; i és clar que ara les innombrables mencions de *Bellvezi* i anàlegs, unànimes per a tots els *Bellvei* i *Bellvei*, en tots els textos antics, acaben de descartar-ho. Mn. J. Segura somiava un NP **Vecinus* fantàstic derivat de *Vecius*. Impossible, en fi, pensar en el NP germ. BALDWIN (> *Baldoví*), com a ètimon de *Bellvei*: ja la fonètica en el nom modern ho impossibilita, i encara més el *Belvizin* antic.

¹ Com a locatiu li resulta inexplicable a Juret (*Système de la Syntaxe latine*). En general era mot del llatí familiar, que els glossaris expliquen copiosament (*vicinia γειτονία*, *CGL*, VII, 413).

BELLVER

1) Mas te. St. Llorenç de Cerdans. En el cadastre de 1827; me'l citaren pron.: *bilbé* abans de Puig Cubell; i especialment els Siures del b., entre el Llistanós i el poble (quadr. 9 × 623, xxiv, 79.13). *ANT. Borda Belveder* a. 1168 (*RLR* III, 289).

2) La vila cabdal de la Cerdanya ponentina. *PRON. MOD.*: *balbé* 1920 a Puigcerdà; 1931, 1935 etc., en diversos pobles de Cerdanya, i a la vila mateixa, sento a alguns *bəlbé*, i la major part *balbé*.

DOC. ANT. Alart dona com a data i dada fundacional a. 1225: «in podio illo de *Bello Videre* --- fiet populacio» (*Priv.* 123); ¹ cf. Ponsich, en el mateix any: «podium de *Bello videre* in adjacentia Sce. Marie de Tollone»; 1255: *Beluezer* (SerraV., *Pinós Mtpl.* I, 108); 1255: *Belueder* (SerraV., id. 109); la traducció llatina *Pulcro Visu* en diversos docs., entre ells, de la segona meitat S. XIII (Delcor, *Sefarad* 1966, 32-35); 1359: *Bellver* (*CoDoACA* XII, 86); Ponsich (*Top.*, 152) cita moltes dates del mateix nom des de 1243,